

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SUJUNGIMO SU KONTINENTINĖS
EUROPOS ELEKTROS TINKLAIS DARBUI SINCHRONINIŲ REŽIMU ĮSTATYMO
NR. XI-2052 2, 5, 6, 8, 12, 13 IR 13¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 6¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2021 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 4¹ dalimi:

„4¹. Elektros energijos kaupimo įrenginių sistema – visuma vienoje teritorijoje ar skirtingose teritorijose įrengtų elektros energijos kaupimo įrenginių, kartu valdomų naudojant centralizuotą įrenginių valdymo sistemą ir skirtų izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslaugai teikti.“

2. Papildyti 2 straipsnį 4² dalimi:

„4². Izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslauga (toliau – izoliuoto darbo rezervo paslauga) – su dažnio reguliavimu nesusijusi papildoma paslauga, kuri teikiama elektros energijos perdavimo sistemos operatoriui atskirai nuo kitų papildomų paslaugų ir kurią elektros energijos perdavimo sistemos operatorius naudoja pasirengimo izoliuotam elektros energetikos sistemos darbui ar tokio sistemos darbo metu.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) nustatytas būtinų dažnio išlaikymo, atkūrimo, pakaitos rezervų, patikimai prieinamų gamybinių pajėgumų galios **paslaugų** ir kitų ~~sisteminių~~ **papildomų** paslaugų, **įskaitant su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas**, poreikis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai dirbant izoliuotu režimu, vertinamas tiek Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos mastu, tiek ir bendradarbiaujant su kitų Baltijos šalių perdavimo sistemų operatoriais;“.

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Papildyti 6 straipsnį 5 punktu:

„5) **įrengta elektros energijos kaupimo įrenginių sistema, skirta izoliuoto darbo rezervo paslaugai teikti.**“

4 straipsnis. Įstatymo papildymas 6¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 6¹ straipsniu:

„6¹ straipsnis. Elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įrengimas ir izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimas

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos teikimu skiria elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos operatorių (toliau – paskirtasis kaupimo sistemos operatorius), kuris užtikrina elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įrengimą, eksploatavimą, priežiūrą ir valdymą.

2. Paskirtuoju kaupimo sistemos operatoriumi gali būti skiriamas juridinis asmuo, atitinkantis šiuos reikalavimus:

1) ne mažiau kaip 2/3 balsų juridinio asmens visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų priklauso valstybei, savivaldybei ar valstybės valdomai bendrovei;

2) juridinis asmuo atitinka nacionalinio saugumo interesus;

3) juridinis asmuo ar įmonių grupė, kuriai priklauso juridinis asmuo, turi patirties įgyvendinant bent vieną Lietuvos Respublikos strateginį energetikos projektą;

4) juridinis asmuo tiesiogiai nevykdo kitų elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų sistemų operatoriaus veiklos;

5) juridinis asmuo tiesiogiai ar bet kuri kita įmonių grupės, kuriai priklauso juridinis asmuo, įmonė nevykdo energijos gamybos (gavybos) ir (ar) tiekimo veiklos.

3. Paskirtasis kaupimo sistemos operatorius privalo įrengti elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais reikalavimais, įskaitant privalomus reikalavimus dėl tokia sistemą sudarančių energijos kaupimo įrenginių vienetinės ir (ar) suminės galios ir jų įrengimo terminų. Elektros energijos kaupimo įrenginių sistema yra laikoma neatsiejama elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto dalimi.

4. Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto įgyvendinimo metu iki šio straipsnio 5 dalyje nurodyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo dienos paskirtasis kaupimo sistemos operatorius išimties tvarka privalo teikti perdavimo sistemos operatoriui izoliuoto darbo rezervo paslaugą. Paskirtasis kaupimo sistemos operatorius neturi teisės vykdyti kitos energetikos veiklos, nesusijusios su izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimu.

5. Izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimas išimties tvarka nutraukiamas įsigaliojus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimui dėl paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus paskyrimo atšaukimo. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus paskyrimo atšaukimo priimamas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos teikimu, kai baigiamas įgyvendinti elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektas ir Lietuvos Respublikos energetikos ministerija įvertina iš perdavimo sistemos operatoriaus gautą išvadą dėl elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto pabaigos.

6. Įsigaliojus šio straipsnio 5 dalyje numatytam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimui, paskirtasis kaupimo sistemos operatorius nevykdo energijos kaupimo veiklos ir neteikia elektros energijos kaupimo paslaugų, o savo valdomus elektros energijos kaupimo įrenginius visus kartu ar atskirai atviro, skaidraus ir nediskriminacinio konkurso būdu, kurio tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, pasiūlo ir, gavęs konkurso dokumentuose išdėstytas sąlygas atitinkantį pasiūlymą (ar pasiūlymus), perleidžia asmenims, atitinkantiems nacionalinio saugumo interesus ir užtikrinantiems, kad perleidžiami elektros energijos kaupimo įrenginiai neribotą laikotarpį iki jų techninės eksploatacijos pabaigos veiks Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje.

7. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija ir paskirtasis kaupimo sistemos operatorius užtikrina, kad šio straipsnio 6 dalyje numatytas konkursas įvyktų ir sprendimas dėl paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus valdomų elektros energijos kaupimo įrenginių perleidimo būtų priimtas ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo šio straipsnio 5 dalyje numatyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo dienos.

8. Šiuo straipsniu nėra ribojama asmenų teisė Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje įrengti kitus energijos kaupimo įrenginius, nei tuos, kurie sudaro šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte nurodytą elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą, juos eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti ir vykdyti energijos kaupimo veiklą rinkos sąlygomis.“

5 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 8 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~avarijų, sutrikimų prevencijos ir likvidavimo sisteminės~~ **papildomos** paslaugos, **įskaitant su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas**, kurias kiekvieniems kalendoriniams metams nustato perdavimo sistemos operatorius ir tarp kurių turi būti įtraukta parengtis užtikrinti izoliuotą elektros energetikos sistemos darbą, ir kurios būtinos elektros energetikos sistemos sinchronizacijai įgyvendinti;“.

2. Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. ~~Elektros energijos gamintojai Asmenys~~, teikiantys ~~aktyviosios galios rezervo paslaugą~~ **dažnio išlaikymo, atkūrimo ir (ar) pakaitos rezervų paslaugas**, teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis privalomai dalyvauja teikiant ~~avarijų, sutrikimų prevencijos ir likvidavimo sisteminės~~ **kitas perdavimo sistemos operatoriaus nustatytas papildomas paslaugas**, **būtiną elektros energetikos sistemos sinchronizacijai įgyvendinti ir atitinkančias tokių asmenų technines galimybes.**“

6 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„12 straipsnis. Finansavimas ir elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto sąnaudų įtraukimas į elektros energijos perdavimo ir (ar) ~~sisteminį~~ **kitų reguliuojamų paslaugų kainą kainas**

1. Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektas, **išskyrus priemones šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte nustatytai būtinajai sąlygai įgyvendinti**, yra priskirtinas elektros energijos perdavimo veiklai ir finansuojamas perdavimo sistemos operatoriaus nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis ir (ar) Europos Sąjungos fondų lėšomis, gautomis subsidijomis, dotacijomis ar joms prilygintomis lėšomis.

2. Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto sąnaudos, **išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nustatytas sąnaudas**, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka yra įtraukiamos į **elektros energijos** perdavimo ir (ar) ~~sisteminį~~ **kitų reguliuojamų paslaugų kainą**.

3. Priemonių šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte nustatytai būtinajai sąlygai įgyvendinti įgyvendinimas finansuojamas paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis ir (ar) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis, Europos Sąjungos fondų lėšomis, gautomis subsidijomis, dotacijomis ar joms prilygintomis lėšomis.

4. Visą šio įstatymo 6¹ straipsnio 4 dalyje nurodytą izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimo išimties tvarka laikotarpį paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus patiriamos sąnaudos, įskaitant investicijų grąžą, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka pripažįstamos ekonomiškai pagrįstomis paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus sąnaudomis ir įtraukiamos į reguliuojamų paslaugų kainas.

5. Laikotarpiu nuo šio įstatymo 6¹ straipsnio 5 dalyje numatyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo dienos iki paskirtojo sistemos operatoriaus valdomų elektros energijos kaupimo įrenginių perleidimo, numatyto šio įstatymo 6¹ straipsnio 6 dalyje, sandorio įsigaliojimo dienos paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus patirtos būtinosios elektros energijos kaupimo įrenginių techninio palaikymo ir saugos užtikrinimo sąnaudos Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka pripažįstamos ekonomiškai pagrįstomis paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus sąnaudomis ir įtraukiamos į reguliuojamų paslaugų kainas.“

7 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą, **išskyrus priemones šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte nustatytai būtinajai sąlygai įgyvendinti**, pagal sudarytus tarpvalstybinius susitarimus ir priimtus sprendimus dėl elektros energetikos sistemos sinchronizacijos scenarijaus įgyvendina perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis šiuo įstatymu, Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planu, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir Europos elektros perdavimo sistemos operatorių

asociacijos (ENTSO-E) kontinentinės Europos regioninės grupės (RGCE) išduotomis sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu sąlygomis. **Priemonės šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte nustatytai būtinajai sąlygai įgyvendinti įgyvendina paskirtasis kaupimo sistemos operatorius, vadovaudamasis šiuo įstatymu ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.** Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto įgyvendinimą pagal kompetenciją prižiūri ir koordinuoja Lietuvos Respublikos energetikos ministerija bendradarbiaudama su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis ir asmenimis Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plane nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

2. Papildyti 13 straipsnį 4¹ dalimi:

„4¹. Įgyvendindamas elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą ir siekdamas laiku užtikrinti tinkamą Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos desinchronizaciją nuo IPS / UPS sistemos, perdavimo sistemos operatorius bendradarbiauja su paskirtuoju kaupimo sistemos operatoriumi ir elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto įgyvendinimo metu iki šio įstatymo 6¹ straipsnio 5 dalyje nurodyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo dienos išimties tvarka naudoja paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus teikiama izoliuoto darbo rezervo paslauga. Izoliuoto darbo rezervo paslaugos kaina reguliuojama Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis. Perdavimo sistemos operatoriaus ir paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus tarpusavio santykiai reguliuojami izoliuoto darbo rezervo paslaugos sutartimi, kurios projektą parengia perdavimo sistemos operatorius, bendradarbiaudamas su paskirtuoju kaupimo sistemos operatoriumi, ir suderina su Valstybine energetikos reguliavimo taryba.“

8 straipsnis. 13¹ straipsnio pakeitimas

Papildyti 13¹ straipsnį 3 dalimi:

„3. Paskirtasis kaupimo sistemos operatorius, įgyvendinamas šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte nustatytą būtinąją sąlygą ir teikdamas izoliuoto darbo rezervo paslaugą, užtikrina nacionalinio saugumo interesus Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas